

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Ištvánkové a soudkyň JUDr. Miluše Farské a Mgr. Alice Žáčkové ve věci žalobce: **Lyubomyr H.**, nar. xxx, státní příslušnost Ukrajina, bytem xxx, zastoupeného Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem, sídlem Praha 2, Ječná 548/7, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo vnitra ČR**, sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, o **přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu**, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 12. prosince 2016, č.j. 29C 47/2015-35,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku týkající se věci samé **m ě n í** tak, že se **z a m í t á** žaloba, co do částky 27.250 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% od 12.9.2014 do zaplacení, jinak **s e**, co do částky 23.750 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% od 12.9.2014 do zaplacení, **p o t v r z u j e**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 51.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 12.9.2014 do zaplacení a nahradit náklady řízení ve výši 13.760 Kč k rukám právního zástupce žalobce.

Soud I. stupně vzal za prokázané, že v řízení o žádosti žalobce o povolení k trvalému pobytu podaného u žalované dne 17.7.2012 nebylo rozhodnuto v zákonné lhůtě 60 dnů dle §

169 odst. 1 písm. e) zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, když takové rozhodnutí by muselo být vydáno do 15.9.2012, a to přesto, že žalobce, tehdy ještě studující, všechny požadované doklady doložil. Následné kroky začal činit správní orgán žalované až po stížnosti a opatření Komise proti nečinnosti s uložením povinnosti rozhodnout do 30 dnů, a to do 6.5.2013, tj. po 10 měsících od podání žádosti, kdy ověřil pobyt žalobce. Po další žádosti žalobce o opatření proti nečinnosti ze dne 29.10.2013 dnem 17.1.2014 požádal správní orgán o prověření studia žalobce, které již bylo ukončeno. Tato skutečnost vedla správní orgán k vydání zamítavého rozhodnutí dne 27.2.2014, č.j. OAM-15561-20/TP-2012. K rozhodnutí tak došlo po 18 měsících od podání žádosti. Řízení vyhodnotil jako jednoduché, žalovaná měla k dispozici zákonem požadované doklady a zbývalo ověření bydlení a studia. Následně Komise zrušila napadené rozhodnutí na základě odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 26.6.2014, č.j. MV-75021-5/SO-2014, tedy v obecné 30 denní lhůtě, když mu byla věc postoupena dne 27.5.2014. Konečné rozhodnutí bylo vydáno správním orgánem I. stupně až dne 19.8.2014, č.j. OAM-15561-38/TP-2012 s povolením k trvalému pobytu od 9.9.2014. Celková délka řízení tak představovala více než 25 měsíců, ze kterých bylo možno považovat za souladné se zákonem maximálně 6 měsíců, a to 2 měsíce po podání žádosti, jeden měsíc na rozhodování odvolacího orgánu, dva měsíce na nové rozhodnutí orgánu I. stupně a měsíc na pohyb spisu mezi správními orgány. V řízení došlo k podstatným průtahům, čímž bylo porušeno právo žalobce na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Toto nakonec nečinila sporným ani žalovaná, která konstatovala porušení práva a omluvila se.

Soud I. stupně uzavřel, že žalobci nevznikla újma přímo v souvislosti s řízením o povolení k trvalému pobytu, neboť až do dubna 2017 měl jistotu pobytu na našem území na základě povolení k přechodnému pobytu, tedy nemusel trpět obavami z nuceného vystěhování na Ukrajinu a ani zamítavé rozhodnutí by pro něj neznamenal akutní nebezpečí nutného návratu do původní vlasti. Žalobce po celou dobu řízení studoval, následně začal pracovat jako číšník, tedy nebyl opožděně vydaným rozhodnutím nijak omezen. Nadto tato skutečnost nemohla bránit ani v účasti na jazykové výměně v rámci studia. Újmu však shledal v tom, že průtahy žalované bylo žalobci zabráněno získat na základě včasné žádosti, podané dne 15.9.2014, státní občanství České republiky, na základě prohlášení dle § 27 odst. 2 zák. č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky. Občanstvím by získal jiné postavení, jak na našem území, tak na území států Evropské unie a rozšířily by se mu tak jeho pracovní možnosti, zejména když jeho otčím je německým státním občanem a mohl mu zařídit zaměstnání na území Německa. Základními podmínkami získání občanství byly mimo jiné věk žadatele do 21 let a povolení k trvalému pobytu na našem území. Žalobce dosáhl věku 21 let dne 29.9.2014, přičemž hlavním důvodem pro zamítnutí jeho žádosti byla nemožnost správního orgánu rozhodnout včas. Z uvedeného důvodu není omluva žalované dostačující kompenzací, a proto bylo rozhodnuto o satisfakci ve formě finančního odškodnění. Částka 51.000 Kč za újmu, která představuje ztrátu jednoduché možnosti stát se naším občanem, považoval soud I. stupně, za částku při dolní hranici toho, co by mohl žalobce požadovat. Finanční zadostiučinění nebylo odvozováno od jednotlivých od jednotlivých měsíců, v nichž došlo k průtahům. Dále byly žalobci přiznány zákonné úroky z prodlení od 12.9.2014.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 1 o.s.ř. dle úspěchu ve věci za úkony právního zástupce dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu.

Rozsudek napadla včasným odvoláním žalovaná. Namítala, že žalobci nevznikl nárok zadostiučinění v penězích, neboť konstatování porušení práva a písemná omluva je dostatečnou formou satisfakce. Zdůraznila, že žalobce pociťoval spíše ekonomické obavy než újmu psychickou spočívající v nejistotě pobytu na území České republiky. Žalobce potřeboval statut trvalého pobytu a následně občanství České republiky z důvodu možného získání

zaměstnání v Německu. Poukazovala na to, že žalobce po celou dobu řízení mohl pobývat a rovněž pobýval na území České republiky, studoval, pracoval, žil a žije spokojený rodinný život, tedy mu žádná závažná újma nevznikla a ani vzniknout nemohla, když přechodný pobyt měl povolen do roku 2017. Současně namítala, že nebylo objektivně zhodnoceno, že žalobce na území České republiky žil nepřetržitě od 23.5.2005. Odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.9.2015, sp. zn. 30 Cdo 344/2014, které se zabývá podmínkami aplikace čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010. V daném případě se neuplatní vyvratitelná domněnka vzniku újmy, tedy poškozený je povinen vznik nemajetkové újmy prokázat, včetně příčinné souvislosti (viz např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21.1.2016, č.j. 64 Co 282/2015 – 89 nebo ze dne 27.1.2016, č.j. 19 Co 350/2015). Nadto částka 3.000 Kč za každý měsíc průtahu správního orgánu se jeví jako nepřiměřeně vysoká ve srovnání s odškodňováním v trestním řízení. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že se žalobci náhrada nemajetkové újmy v penězích nepřiznává.

Žalobce navrhl potvrzení napadeného rozhodnutí. Odvolání žalované považoval za formalistické, neboť se podstatnými důvody, pro které soud I. stupně žalobě vyhověl, ani nezabývalo. Namítl, že nelze rozlišovat újmu pociťovanou v rovině psychické a ekonomické, jako újmu méně kvalifikovanou, když tato se odráží v oblasti životní perspektivy žadatele. Současně poukázal na novou úpravu § 68 zákona č. 326/1999 Sb., provedenou zákonem č. 314/2015 Sb., která v době podání žádosti žalobce neplatila.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek v mezích odvolatelem vymezených, včetně řízení, které mu předcházelo dle § 212 a § 212a o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání ***je částečně o p o d s t a t n ě n o.***

Soud I. stupně správně a dostatečně zjistil skutkový stav věci, ostatně rozhodné skutečnosti týkající se délky i průběhu správního řízení nebyly mezi účastníky sporné. Věc správně posuzoval dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (OdpŠk). Odvolací soud se pouze neztotožňuje s výši přiznaného peněžního zadostiučinění.

Odvolací soud doplňuje, že na uvedené správní řízení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nedopadá (dále jen Úmluva), a tudíž nelze na posouzení přiměřenosti jeho délky a případnou satisfakci při porušení práva aplikovat ani Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.4.2011, sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále jen Stanovisko). Zatímco v případě nároku odvozeného z nepřiměřené délky řízení lze vyjít z vyvratitelné domněnky, že nepřiměřená délka řízení znamená pro stěžovatele morální újmu spočívající v nejistotě ohledně výsledku dlouhotrvajícího řízení, spojuje-li poškozený újmu s jiným pochybením orgánu státu či spojuje-li újmu s jiným následkem, uplatní se plně procesní povinnosti a břemena včetně důkazního (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.3.2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010, nebo ze dne 8.11.2016, sp. zn. 30 Cdo 2928/2016). Žalobce jako poškozený je tedy povinen prokázat vznik újmy a příčinnou souvislost mezi průtahy a vznikem újmy. Průtahy správního řízení jsou nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 věta první zákona č. 82/1998 Sb. Při rozhodování ve věcech týkajících se pobytu cizinců na území České republiky jsou stanoveny odchylky pro vydání rozhodnutí od zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a to v § 169 zákona č. 326/1999 Sb. Nedodržení lhůt je nesprávným úředním postupem dle § 13 věta druhá OdpŠk. Z tohoto

důvodu jsou postižitelné pouze jednotlivé průtahy v řízení, tedy pokud správní orgán porušil svou povinnost učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě.

Soud I. stupně stanovil správně délku průtahů v řízení o povolení trvalého pobytu v trvání 19 měsíců. Správní řízení bylo zahájeno 17.7.2012 a konečné rozhodnutí bylo vydáno po 25 měsících dne 19.8.2014, když probíhalo na dvou stupních správní soustavy. Zákoné podmínky vzniku odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem byly dány, neboť především nebyla dodržena lhůta stanovená v § 169 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb. pro rozhodnutí správního orgánu I. stupně. O žádosti žalobce ze dne 17.7.2012 bylo namísto do 15.9.2012 rozhodnuto až 27.2.2014, tedy s průtahem 529 dní. Odvolání došlé správnímu orgánu dne 17.3.2014 bylo postoupeno namísto do 17.4.2014 dle § 88 odst. 1 věta první správního řádu až dne 27.5.2014, s průtahem 40 dní.

Shodně jako soud I. stupně neshledal odvolací soud újmu v obavě žalobce spočívající v nejistotě pobytu na území České republiky. Ztotožňuje se s učiněnými závěry, že žalobce měl jistotu, že na území České republiky může pobývat minimálně do dubna 2017, tedy obava z nebezpečí nutného návratu na Ukrajinu nebyla prokázána. Žalobce nebyl v ničem omezen, ať již v přístupu ke studiu či zaměstnání. Odvolací soud se ztotožňuje i se závěry o prokázané újmě, spočívající v důvodné obavě, že nebude-li včas rozhodnuto o povolení k trvalému pobytu, nebude splněna jedna ze zákonem stanovených podmínek pro nabytí státního občanství České republiky dle § 35 zákona č. 326/1999 Sb. Získat české občanství tímto poměrně jednoduchým postupem lze však za splnění další podmínky a to, že žadatel nepřekročil hranici 21 let. Žalobce tohoto věku měl dosáhnout dne 29.9.2014. Časové omezení a průtahy ve správním řízení o povolení k trvalému pobytu tak vyvolaly u žalobce důvodnou obavu o jeho budoucnost. Intenzita újmy žalobce je prokázána i opakovanými stížnostmi na nečinnost správního orgánu. S ohledem na všechny shora uvedené důvody dospěl odvolací soud k závěru, že žalobci byla nesprávným úředním postupem způsobena nemajetková újma, průtahy ve správním řízení se výrazně dotkly jeho osobního života, když mu bylo zabráněno získat státní občanství České republiky, které by mu zajistilo výrazně lepší postavení na našem území i ve státech Evropské unie. Konstatování porušení práva, případně poskytnutá omluva, se tak jeví jako nedostatečná.

Byť se na újmu způsobenou průtahy ve správním řízení nevztahují závěry Stanoviska, nelze odhlédnout od v něm stanoveného rozmezí pro výši přiměřeného zadostiučinění v případě soudních sporů, které se pohybuje mezi 15.000 Kč až 20.000 Kč. Odvolací soud tak s ohledem na povahu sporu a délku průtahů vycházel z částky 15.000 Kč za rok, která se jeví jako přiměřená. Za průtahy v trvání 19 měsíců tedy přiznal žalobci 23.750 Kč (19x 1.250 Kč).

Soud I. stupně rozhodl správně i o prodlení žalované v důsledku marného uplynutí 6-ti měsíční lhůty běžící od podání žádosti žalobce, doručené dne 12.3.2014, dle § 15 odst. 2 OdpŠk. Úroky z prodlení byly dle § 1970 o.z. stanoveny v zákonné výši dle § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.

Námítka žalované, že v řízení o povolení trvalého pobytu nebylo objektivně zhodnoceno, že žalobce na území České republiky žil nepřetržitě od 23.5.2005, je irelevantní, neboť v řízení o náhradu nemajetkové újmy nelze přezkoumávat vydaná rozhodnutí, ať se již jedná o skutkový stav či právní hodnocení.

Odvolací soud tak rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku o věci samé změnil dle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. tak, že žalobu ve výši 27.250 Kč s příslušenstvím zamítnul a ve zbývajících výši 23.750 Kč s příslušenstvím potvrdil dle § 219 o.s.ř.

O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, 2 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 2 o.s.ř. Odvolací soud poznamenává, že žalovaná konstatovala porušení práva z důvodu překročení lhůty pro vydání povolení k trvalému pobytu a omluvila se již ve vyjádření ze dne 3.9.2014, tedy před podáním žalobního návrhu. S ohledem na skutečnost, že žalobci nebyla přiznána požadovaná výše uplatněného nároku, současně byla v odvolacím řízení žalovaná úspěšná, do více jak poloviny přiznaného nároku, rozhodl odvolací soud tak, že žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je **přípustné dovolání** za podmínek uvedených v § 237 o.s.ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 7. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

V Praze dne 24. května 2017

JUDr. Eva I š t v á n k o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
L. Prchalová